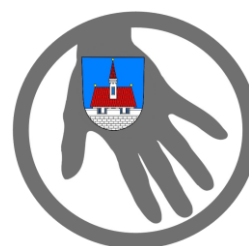

PROGRAM PREVENCE KRIMINALITY

MĚSTA ÚSTÍ NAD ORLICÍ

2024

PREVENCE
KRIMINALITY
ÚSTÍ NAD ORLICÍ

OBSAH

OBSAH	2
ÚVOD	1
BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA	2
1.1 Trestná činnost (přečiny a zločiny)	2
1.2 Pachatelé trestné činnosti	3
1.3 Oběti trestné činnosti	3
1.4 Přestupková činnost	4
SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	5
2.1 Základní demografické údaje.....	5
2.2 Nezaměstnanost.....	6
2.3 Dávky sociální pomoci	6
2.4 Sociálně vyloučené lokality v Ústí nad Orlicí	7
2.5 Ohrožené a rizikové děti a mládež	8
INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA	9
IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY A RIZIKA	10
ZHODNOCENÍ AKTIVIT PREVENCE KRIMINALITY 2023	11
AKTIVITY PREVENCE KRIMINALITY 2024	12
6.1 Koordinace činností	12
6.2 Projektové řešení prevence kriminality.....	13

ÚVOD

Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí 2024 (dále jen „Program“) byl vypracován v souladu s vládou schválenou Strategií prevence kriminality České republiky na období 2022 – 2027 (dále jen „Strategie“) a Konceptí prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025 (dále jen „Koncepte“).

Program stanoví opatření a aktivity prevence kriminality pro rok 2024, které vychází z Koncepte, přičemž jsou reflektovány problémy identifikované v rámci bezpečnostní, sociálně – demografické a institucionální analýzy města.

Vytvořením Programu je dán prostor pro vypracování žádostí o státní účelové dotace na projekty prevence kriminality, zejména na rozvoj preventivních opatření a dalších dílčích projektů v souladu se Strategií, a rovněž projektů neinvestičního charakteru, které směřují k řešení a odstranění bezpečnostních problémů a rizik.

Garantem splnění všech opatření Programu, zajištění finančních prostředků a zpracování dílčích projektů je Město Ústí nad Orlicí prostřednictvím Komise prevence kriminality a manažera prevence kriminality.

Za splnění dílčích opatření, efektivního využití finančních prostředků a zajištění součinnosti při plnění úkolů je odpovědný realizátor.

Plnění úkolů a opatření s výsledky kontrol projednává Komise prevence kriminality na svých jednáních.

Tento dokument byl schválen Radou města Ústí nad Orlicí usnesením č. 1044/42/RM/2024 dne 29. 1. 2024.

BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA

1.1 Trestná činnost (přečiny a zločiny)

Tabulka 1: Trestná činnost (přečiny a zločiny) – meziroční srovnání

Trestná činnost	2019	Index na 10 tis. obyv.	2020	Index na 10 tis. obyv.	2021	Index na 10 tis. obyv.	2022	Index na 10 tis. obyv.	2023	Index na 10 tis. obyv.
Majetková	49	34	37	26	36	25	43	29	59	41
Násilná	12	8	12	8	26	18	27	18	28	19
Mravnostní	12	8	11	8	5	4	6	4	4	3
Hospodářská	15	10	22	15	24	17	40	27	44	30
Celkem	164	115	161	113	147	104	162	111	171	118

Průměrné počty spáchaných trestných činů se v posledních letech výrazně nemění – viz Tabulka 1 a Graf 1.

V roce 2023 nicméně pozorujeme nárůst spáchaných přečinů, a to zejména z důvodu nárůstu skutků v oblasti IT kriminality. Celkově se tato problematika podílí již druhý rok za sebou více jak 20 % z celkového počtu spáchaných TČ. Mírný pokles u objasněných skutků je v souvislosti s velmi složitým a mnohdy nemožným objasněním skutků právě v oblasti IT kriminality, která je značně anonymizována a zejména páchána ze zahraničí.

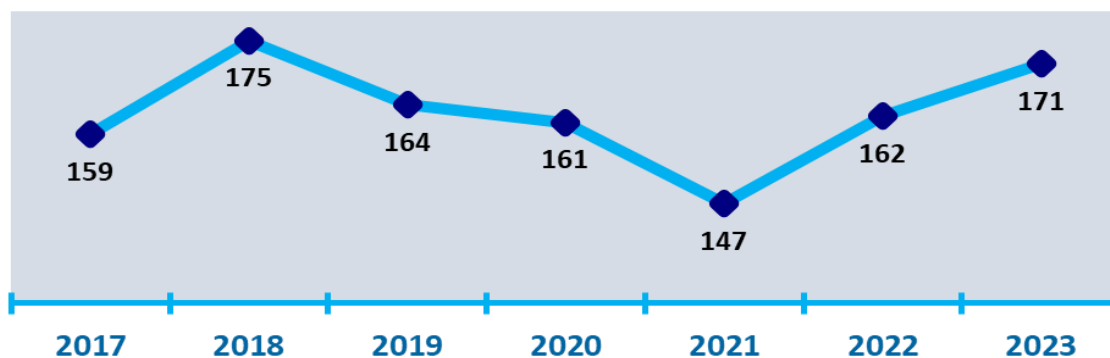
Obecně lze konstatovat, že pachatelé v IT kriminalitě jsou čím dál tím více sofistikovanější, využívají metod sociálního inženýrství a často jde o dobře organizované skupiny páchající tuto činnost ze zahraničí. Objasňování těchto skutků je velmi komplikované. Pachatelé přešli od klasických podvodů (nedodání zboží po jeho uhrazení) k nabourávání emailových účtů, profilů na sociálních sítích a zejména k různým druhům phishingu a vishingu.

V souvislosti s ekonomickou situací obyvatelstva byl předpokládán nárůst klasických majetkových skutků. Ten se naštěstí nenaplnil. Za rok 2023 bylo na území města spácháno celkem 8 krádeží vloupáním. Nedošlo k nárůstu krádeží v obchodech.

Větší počet některých skutků je v mnohých případech páchán recidivisty či osobami, které se vrátily z výkonu trestu odnětí svobody. I zde však hovoříme o skutcích, které se podařilo ve většině případů zdárně objasnit a osoby opětovně umístit do VTOS.

Celkově lze bezpečnostní situaci ve městě hodnotit jako dlouhodobě stabilní a příznivou. Nedochozí k výrazným nárůstům násilných a mravnostních skutků. K vysoké objasnenosti skutků a bezpečnosti ve městě přispívá také nadstandartní spolupráce Policie ČR s Městskou policií Ústí nad Orlicí i Asistentem prevence kriminality. A nelze ani opomenout provoz městského kamerového a dohlížecího systému, který v mnohých případech dopomáhá k dopadení pachatele. Proto je nutné apelovat na rozšiřování a modernizaci kamerových bodů.

Graf 1: Vývoj trestné činnosti (přečiny a zločiny) v letech 2017 – 2023

1.2 Pachatelé trestné činnosti

Tabulka 2: Pachatelé dle věku – meziroční srovnání

Pachatelé	2019	2020	2021	2022	2023
Věk 0 – 14 let	4	0	0	1	3
Věk 15 – 18 let	5	2	3	5	3
Věk 18 a více let	138	130	101	110	104
Recidivisté	71	51	36	58	32

Skladba pachatelů zůstává v posledních letech víceméně stálá. Samostatnou skupinu tvoří recidivisté, jejichž fluktuace vždy výrazně ovlivní kriminalitu ve městě.

1.3 Oběti trestné činnosti

Tabulka 3: Oběti (rizikové skupiny) – meziroční srovnání

Oběti	2019	2020	2021	2022	2023
Děti (0 – 18 let)	14	8	8	10	6
Ženy	41	42	35	51	57
Osoby starší 65 let	25	25	24	18	39
Celkem	80	75	67	79	102

Ve skupině ohrožených osob – obětí trestné činnosti, nezaznamenáváme v posledních letech výrazných změn.

Nejpočetnější skupinou osob, na kterých byl spáchán nějaký protiprávní skutek zůstávají ženy a také senioři. Ženy jsou nejčastěji obětmi různého násilí. V roce 2023 bylo PČR řešeno celkem 14 případů se znaky domácího násilí, kdy v jednom případě byla násilná osoba vykázána ze společného obydlí. Senioři jsou často terčem různých podvodníků, kteří využívají jejich důvěřivosti a neznalosti těchto osob v komunikaci v online prostředí. Sledujeme tedy nárůst podvodného jednání páchaného na seniorech.

V kontextu zvýšení počtu skutků páchaných v kyberprostoru je nutné preventivní činnost cíleně věnovat informovanosti občanů o této problematice.

1.4 Přestupková činnost

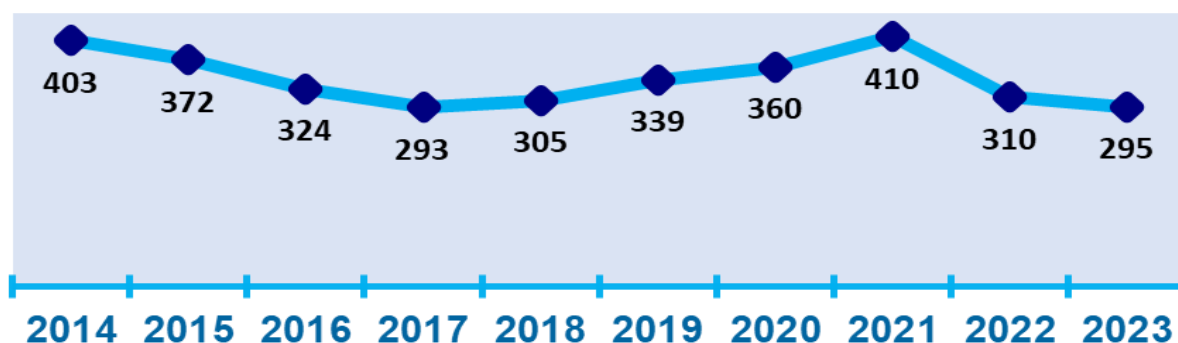
Tabulka 4: Přestupková činnost (mimo dopravních) řešených MP a PČR – meziroční srovnání

Přestupková činnost	Přestupky – absolutní počet			Index na 10 tis. obyvatel			
	2022	2023	rozdíl	2022	2023	rozdíl (index)	změna 2022 – 2023 (%)
Proti veřejnému pořádku	21	18	-3	14	12	-2	-14%
Proti občanskému soužití	73	86	+13	50	59	+9	+19%
Proti majetku	154	150	-4	105	104	-2	-2%
Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomanii	61	39	-22	42	27	-15	-35%
Proti městským vyhláškám	1	2	+1	1	1	0	0%
Celkem	310	295	-15	212	204	-8	-4%

V přestupkové činnosti sledujeme v roce 2023, v porovnání s roky předchozími, celkový mírný pokles těchto spáchaných skutků. Opět ubylo případů na úseku proti veřejnému pořádku, proti majetku i na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomanii. Nutno podotknout, že v oblasti přestupků proti majetku více figurují skutky páchané v kyberprostředí. Většinou jde o případy různého podvodného jednání se škodou nad 10.000 Kč.

Pokles skutků však nemůže být měřítkem k tomu, abychom jim v dalších letech nevěnovali náležitou pozornost v preventivní činnosti. Stále jsou řešeny případy, kterých se dopouštějí mladí lidé ve věku od 18 do 25 let, kteří řídí vozidlo pod vlivem alkoholu či psychotropní látky. A jak bylo zmíněno, dominují případy internetových podvodů.

Graf 2: Vývoj přestupkové činnosti (mimo dopravních) řešených MP a PČR v letech 2014 - 2023

SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

2.1 Základní demografické údaje

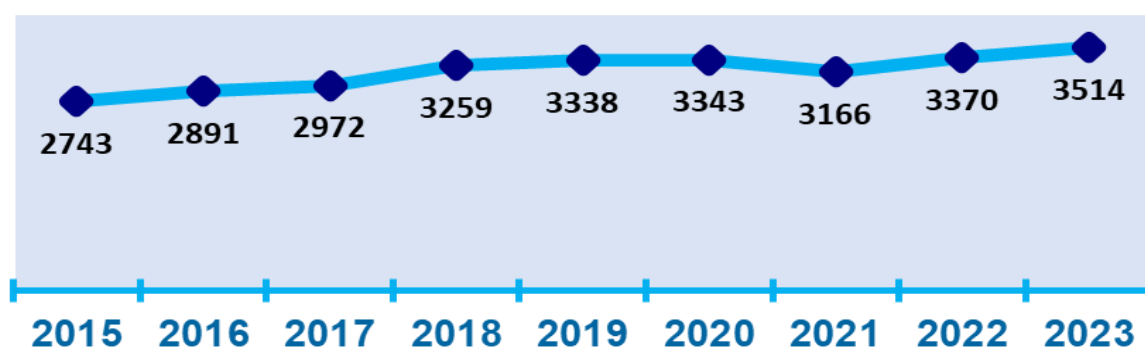
Tabulka 5: Sociálně-demografický vývoj – meziroční srovnání

Sociálně-demografický vývoj	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový přírůstek	0	-118	-179	-69	-109
Přirozený přírůstek	-34	-84	-125	-65	-64
Migrační saldo	34	-34	-54	-4	-45
Živě narození	128	109	96	114	112
Zemřelí	162	193	221	179	176
Přistěhovalí	295	236	213	246	221
Vystěhovalí	261	270	267	250	266
Celkem	14309	14278	14127	14622	14486

K 31. 12. 2023 bylo ve městě Ústí nad Orlicí k trvalému pobytu přihlášeno 14.486 obyvatel, z toho 7.045 mužů a 7.441 žen. Oproti předchozímu roku byl zaznamenán mírný pokles počtu obyvatel, který byl ovlivněn vyrovnanými přírůstky a migračním saldem. K trvalému pobytu na území města bylo v roce 2023 nahlášeno 884 cizinců různé národnosti (občané Ukrajiny, Bulharska, Slovenska, Vietnamu,...).

Ve věkové struktuře obyvatelstva se toto drobné změny projevují minimálně. V předchozích dvou letech byl zaznamenán nárůst počtu obyvatel v kategorii 0 – 14 let, to se však v roce 2023 změnilo a byl zaznamenán opětovný drobný pokles. Nadále a konstantě tedy dochází k postupnému stárnutí populace a odchodu silnějších ročníků do důchodového věku (viz Graf 3). Průměrný věk obyvatelstva města byl 43,1 let.

Graf 3: Vývoj počtu obyvatelstva města ve věku 65+ v letech 2015 – 2023

2.2 Nezaměstnanost

Tabulka 6: Nezaměstnanost – meziroční srovnání

Nezaměstnanost	2019	2020	2021	2022	2023
Uchazeči – celkem	154	176	169	208	291
Uchazeči – dosažitelní	131	160	151	182	266
Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu (%)	1,5	1,8	1,7	2,1	3,0
Uchazeči ORP – evidence 24 měsíců a více	73	98	155	172	189
Uchazeči ORP – vyřazení (§30)	36	12	43	47	34
Index nezam. na 10 tis. obyvatel	108	123	120	142	201

Již roky předchozí ukázali, že rok 2023 bude rokem „krizovým“, který byl spojen s velkou inflací a dopady války na Ukrajině. To vše promítlo do celkového trhu práce, respektive zaměstnanosti obyvatelstva.

Opětovně došlo k navýšení podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu a počet evidovaných uchazečů o zaměstnání. Taktéž stoupl počet osob vedených v evidenci déle než 24 měsíců. Závěr roku signalizoval stagnaci trhu, na které mnohé firmy reagovali propuštěním či omezením finančních prostředků.

2.3 Dávky sociální pomoci

Tabulka 7: Vyplacené dávky státní sociální podpory – meziroční srovnání

		2019	2020	2021	2022	2023
Příspěvek na bydlení	Počet dávek	1680	1740	1800	2500	4178
	Index na 1 tis. obyvatel	117	122	127	171	288

Tabulka 8: Vyplacené dávky hmotné nouze – meziroční srovnání

		2019	2020	2021	2022	2023
Příspěvek na živobytí	Počet dávek	380	337	526	560	600
	Index na 1 tis. obyvatel	27	24	37	38	41
Doplatek na bydlení	Počet dávek	62	85	141	190	84
	Index na 1 tis. obyvatel	4	6	10	13	6
Mimořádná okamžitá pomoc	Počet dávek	2	6	34	14	15
	Index na 1 tis. obyvatel	0	0	2	1	1
Celkem		2124	2168	2501	3264	4877

Již od roku 2019 sledujeme postupný nárůst v počtu vyplacených dávek sociální pomoci. Především pak u příspěvku na bydlení došlo k dalšímu podstatnému nárůstu počtu vyplacených dávek. Důvodem byly navýšené normativní náklady, od roku 2022 mají nárok na dávku podnájemci a věcná břemena, vysoké zálohy za energie, doplatky za vyúčtování energií, inflace apod.

2.4 Sociálně vyloučené lokality v Ústí nad Orlicí

Na základě Gabalovy analýzy z roku 2006 byly na území našeho města registrovány čtyři vyloučené lokality. V roce 2011 provedl analýzu Pardubický kraj a vytypoval další lokality s obdobnými znaky, přičemž některé původní lokality zanikly.

V období let 2014 – 2015 proběhl výzkumný projekt Ministerstva práce a sociálních věcí realizovaný společností GAC spol. s r. o. - Analýza sociálně vyloučených lokalit, jehož hlavním cílem bylo identifikovat a popsat sociálně vyloučené lokality a porovnat jejich stav s rokem 2006. Dne 27. 5. 2015 společnost GAC spol. s r.o. zveřejnila „Analýzu sociálně vyloučených lokalit v ČR“ s výsledkem, že v našem městě je 5 vyloučených lokalit (došlo k rekonstrukci 1 domu, tudíž jsou nyní pouze 4), které vykazují některé znaky sociálního vyloučení:

- *nevyhovující bydlení,*
- *bydlení velkého počtu lidí v jednom bytě, který neodpovídá plánované kapacitě bytu,*
- *prostorové vyloučení,*
- *značná nezaměstnanost, zadluženost rodin, trestná činnost, nelegální práce, závislost na sociálních dávkách,*
- *nízká úroveň vzdělání,*
- *špatný zdravotní stav obyvatel.*

Lokality se znaky sociálního vyloučení:

Švermova 178 – Bytový dům ve vlastnictví města. Je zde 5 bytů o velikosti 1+1, 1+0, byty jsou vytápěné na tuhá paliva. Dům je v běžné vilové zástavbě v okrajové části města, základní škola a obchod je v místě (300 m), od centra města vzdálené 2,5 km, možnost využití MHD.

Třebovská 50 – Nájemní činžovní dům s pěti byty, který je ve vlastnictví města. Byty jsou o velikosti 1+1, 2+1, většinou s vytápěním na tuhá paliva. Dům se nachází v běžné zástavbě v okrajové části města, škola a obchod je nedaleko, od centra města je dům vzdálen 2 km, možnost využití MHD.

Pražská 77 – Lokalitu tvoří obytný dům ve vlastnictví města s pěti nájemními byty o velikosti 1+1, 2+1, s vytápěním na pevná paliva, některé byty mají sociální zařízení mimo byt. Dům je na okraji města v sousedství s běžnou zástavbou rodinných domků. Škola, pošta a obchod 0,5 km, do centra města dojezdovost MHD cca 3 km, vlakové spojení cca 1 km.

J. K. Tyla 1092, 1093 – Jedná se o dvouvchodový činžovní dům o 24 bytech ve vlastnictví města. Byty jsou o velikosti 1+1 s vytápěním především na tuhá paliva. Lokalita je od ostatní zástavby oddělena řekou, železnicí a průmyslovým areálem, od centra města je vzdálená 0,75 km, dopravní dostupnost 300 m od zastávky vlaku a autobusu.

Řešení situace ve výše uvedených lokalitách vidí Město Ústí nad Orlicí především v zachování a podpoře terénní a komunitní práce ve zdejších lokalitách, jak bylo vytyčeno v rámci komunitního plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí a jak je stanoveno ve **Střednědobém strategickém plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb Ústí nad Orlicí na léta 2024-2027**.

Situace ve výše zmíněných lokalitách se daří zlepšovat i díky zásluhám činnosti **Asistenta prevence kriminality**, kteří od roku 2013 pomáhají lidem z problémových lokalit, z nichž sami pocházejí, změnit postoj ke strážníkům a k dodržování všeobecných norem, ale i zákonů. Zůstává proto prioritou zachovat činnost asistentů ve městě.

2.5 Ohrožené a rizikové děti a mládež

Z pohledu Oddělení sociálně-právní ochrany dětí MěÚ Ústí nad Orlicí (OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí) se dětmi a mládeží ohroženými či rizikovými rozumí především následující typy klientů:

- ❖ *Nezletilí, kteří se dopustili protiprávního jednání bez ohledu na pozdější kvalifikaci skutku (přestupek, provinění, čin jinak trestný apod.).*
- ❖ *Nezletilí s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, na útěku ze zařízení (pohřešování).*
- ❖ *Nezletilí, u kterých dochází ke kumulaci závažných výchovných problémů (záškoláctví, šikana, drogy, alkohol, tuláctví, prostituce apod.).*

Péče o tyto klienty je zabezpečována prostřednictvím sociální kurately pro děti a mládež, kterou vykonává **kurátor pro děti a mládež**.

Tabulka 9: Počet klientů kurátorů pro děti a mládež, OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

	2019	2020	2021	2022	2023
Děti do 15 let	9	7	8	16	12
Mládež nad 15 let	32	32	26	21	21
Celkem	41	39	34	37	33

Tabulka 10: Statistické údaje kurátorů pro děti a mládež, OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

	2019	2020	2021	2022	2023
Výchovné problémy	41	39	34	37	33
Přestupky	3	6	6	5	5
Trestná činnost	8	2	1	8	4
Soudní dohled	6	5	4	4	3
Ústavní výchova	18	16	12	6	6

Celkový počet klientů a počet evidovaných výchovných problémů řešených kurátory pro děti a mládež OSPOD Ústí nad Orlicí se v roce 2023, v porovnání s lety předchozími, jeví jako stabilní. Stejně jako v roce 2022 je vysoký podíl výchovných problémů a skutků páchaných dětmi do 15-let, což lze přisuzovat i dozvukům dopadů pandemie Covid-19, a omezení školní docházky a pohybu osob.

Stejně jako v minulých letech jsou nejčastěji řešeny skutky vandalismu, drobných krádeží, agresivity či skutky, při kterých svou roli hraje zneužívání návykových látek a alkoholu. Stále si všímáme si zvýšené míry agresivity u dětí a mládeže. Taktéž je pozorován neustálý vzestup v počtu skutků či jiného závadového jednání, kterého se děti dopouští v kyberprostoru. V těchto činech figurují jako pachatelé (aktéři), ale mnohdy i jako oběti (poškození). Prevence rizikového chování dětí a mládeže, s důrazem na prevenci rizikového chování ve virtuálním prostředí proto zůstává jednou z hlavních priorit prevence kriminality.

Síť služeb, které se věnují prevenci a řešení rizikového chování dětí a mladistvých, se jeví jako dostatečná a dostupná. Taktéž možnostem trávení volného času dětí a mladistvých je městem věnována důležitá pozornost a zájem. Jako přínosné se jeví působení NZDM Kamin na území města a spolupráce pracovníku NZDM s pracovníky OSPOD Ústí nad Orlicí.

INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA

V Ústí nad Orlicí pracuje celá řada organizací, státní správy či samosprávy a neziskových organizací věnujících se činností souvisejícím s prevencí kriminality. Detailnější přehled těchto subjektů lze nalézt v **Koncepci prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025**.

Vybrané klíčové subjekty prevence kriminality:

- Komise prevence kriminality
- Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor sociálních služeb
- Městská policie Ústí nad Orlicí; Asistent prevence kriminality
- Policie ČR, Krajské ředitelství PČR Pardubice, územní odbor PČR Ústí nad Orlicí
- Probační a mediační služba ČR, středisko Ústí nad Orlicí se specializovaným oddělením pro mládež
- Středisko výchovné péče Mimoza, Ústí nad Orlicí
- Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí
- Poradna pro rodinu Pardubického kraje

Vybrané nestátní neziskové organizace působící na území Ústí nad Orlicí:

Amalthea, z.s.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Centrum náhradní rodinné péče, podpora pro rodinu a dítě.

Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s.

Odborné sociální poradenství a krizová pomoc (ambulantní) – v Žamberku.

Centrum pro podporu integrace cizinců pro Pardubický kraj

Poskytuje odborné sociální poradenství cizincům žijícím v České republice – např. České Třebové, Litomyšl nebo dle domluvy. Sídlo organizace v Pardubicích.

Cesta pro rodinu, z.ú.

Sociální služby: Azylový dům, Krizová pomoc (pobytová), Dům na půl cesty – v Žamberku.

Český červený kříž, Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí

Poskytuje aktivizační služby pro seniory, OZP a osoby v krizi: Senior doprava, Centrum pro život, Ošacovací středisko, Potravinovou pomoc. V případě katastrof a živelných pohrom zajišťuje Humanitární jednotky.

Koalice nevládek Pardubicka, z.s. (KONEP)

Dobrovolnické centrum – hlavním cílem je hledání a vysílání dobrovolníků do neziskových a příspěvkových organizací na území Pardubického kraje.

Kontakt Ústí nad Orlicí, o.p.s.

Linka důvěry. Telefonická krizová pomoc lidem, kteří se ocitli v těžké nebo jinak obtížné situaci.

Laxus, z.ú.

Terénní programy pro osoby ohrožené závislostmi. Kontakt v Ústí nad Orlicí 1x týdně.

Oblastní charita Ústí nad Orlicí

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Odborné sociální poradenství. Služby pro osoby bez domova. Služby pro seniory a OZP (osobní asistence, pečovatelská služba, hospicová péče, ošetřovatelská služba).

Rodinné centrum Srdíčko, z.s.

Podporující aktivizační a socializační služby pro děti rodiče. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kamin.

SKP – Centrum, o.p.s.

Komunitní práce v Ústí nad Orlicí. Intervenční centrum a krizová pomoc (pobytová) v Pardubicích.

IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY A RIZIKA

Identifikované problémy a rizika předložená v tomto Programu reflektují aktuální situaci ve městě, dle závěrů vyplývajících z předložené bezpečnostní, socio-demografické a institucionální analýzy, a současně zahrnují identifikované problémy a rizika stanovené **Koncepcí prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025**.

❖ **Kyberkriminalita a (ne)bezpečnost ve virtuálním prostředí**

- *Opětovný nárůst přečinů v oblasti kyberkriminality a skutků páchaných ve virtuálním prostředí.*

❖ **Dopady ekonomické krize na obyvatele**

- *Zvyšující se nezaměstnanost obyvatelstva.*
- *Zvyšující se počet obyvatel zadlužených, předlužených, osob ohrožených exekucí*
- *Riziko osob neschopných splácet své dluhy a závazky.*

❖ **Drogová problematika**

- *Zvýšený podíl trestné činnosti a přestupkového jednání na poli nedovolené výroby, opatření a držení psychotropních látek.*
- *Nárůst mladých osob, které řídily vozidlo pod vlivem alkoholu či psychotropní látky.*

❖ **Podvodné jednání a protiprávní činy páchané na seniorech**

- *Vysoký podíl protiprávních skutků a podvodného jednání páchaného na seniorech.*

❖ **Městský kamerový a dohlížecí systém (MKDS)**

- *Dle výsledků bezpečnostní ankety byla vytipována místa, kde se obyvatelé necítí bezpečně a stojí o možnost rozšíření MKDS do těchto míst (př. podměstí, Dukla, Wolkerovo údolí, Hylváty).*

❖ **Rizikové jednání dětí a mládeže**

- *Zneužívání alkoholu a návykových látek dětmi a mládeží (popíjení alkoholu na veřejnosti, skutky spáchaná pod vlivem apod).*
- *Zvýšený počet případů kyberšikany či skutků páchaných na dětech a mládeži (mezi dětmi a mladistvými) prostřednictvím sítě Internet.*
- *Zvyšující se agresivita u dětí a mládeže.*

❖ **Sociálně vyloučené lokality**

- *Výskyt sociálně vyloučených lokalit na území města a rizika z lokalit vyplývající.*

ZHODNOCENÍ AKTIVIT PREVENCE KRIMINALITY 2023

Na základě identifikovaných problémů a rizik jsou každoročně nastavovány jednotlivé aktivity prevence kriminality. V roce 2023 se podařilo naplnit následující aktivity:

✓ Rizikové jednání dětí a mládeže

- **Interaktivní preventivní představení „Money for LIFE“ pro studenty**

V listopadu 2023 Komise prevence kriminality Města Ústí nad Orlicí ve spolupráci s místními školami uspořádala pro žáky 8. – 9. ročníků základních škol a žáky gymnázia interaktivní vzdělávací program MONEY FOR LIFE. Celkem bylo v prostorách Modrého salónku Kulturního domu odehráno 7 představení, které zrealizovali BcA. Macháček a Mgr. Vytvarová Krausová. Šlo o inovační inscenaci, při které se žáci seznámili s finančním trhem, jeho produkty a pomocí mobilní aplikace se učili zacházet i hospodařit s penězi.

- **Interaktivní preventivní hra „Oldovi už není OUzko“**

V průběhu celého září 2023 mohli děti a mladiství soutěžit v interaktivní hře „Oldovi už není OUzko, aneb prevence a pomoc v Ústí nad Orlicí“, kterou připravila Komise prevence kriminality. Celá hra byla hratelná s mobilním telefonem a aplikací Actionbound. Ve hře se hráči seznámili s Oldou, který je provázel celou hrou, seznamoval je se svým životním příběhem i jeho rodinou. Při svém putování městem, které měřilo 6,5 km, plnili hráči různé úkoly a zjistili, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc a proč je důležitá prevence. Hry se zúčastnilo na 3 desítky hráčů. Ti nejlepší, kteří získali nejvíce bodů a dohráli hru v nejkratším čase byli následně na radnici odměněni.

✓ Podvodné jednání a protiprávní činy páchané na seniorech

- V září 2023 proběhla v Centru sociálních služeb preventivní beseda pro seniory. Přednášejícím byla Mgr. Lenka Vilímková z Policie ČR, která hovořila o rizicích, které seniorům hrozí (podvodné jednání, podomní prodej, domácí násilí apod.) a možnostech, jak se bránit a rizika minimalizovat. Účastníci obdrželi propagační a informační materiály, ale také seniorské kalendáře, kde jsou přehledně vysvětleny různé rizikové situace.

✓ Městský kamerový a dohlížecí systém (MKDS)

- V roce 2023 bylo investováno do údržby a optimalizace stávajících kamerových bodů, aby byla zajištěna jejich provozuschopnost. Došlo k vybudování nových kamerových bodů (např. sídliště Štěpnice a přípravě na umístění nových bodů - křižovatka ulic Tvardkova a J. J. Kovářů, ke kterým dojde v roce 2024). V roce 2023 bylo v provozu 17 kamerových bodů.
- K závěru roku byla přestěhována služebna MP do budovy na adresu Dělnická 219. Městská policie získala moderní prostory a zároveň tak došlo k modernizaci pultu MKDS.

AKTIVITY PREVENCE KRIMINALITY 2024

Město Ústí nad Orlicí hodlá v roce 2023, v souladu s **Koncepcí prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2021 – 2025**, přistupovat k výše specifikovaným problémům a rizikům komplexně, s maximálním využitím vlastních zdrojů.

Město v tomto směru bude nadále realizovat koordinační zasedání orgánů a organizací zapojených do prevence kriminality, bude podporovat primární prevenci, udržení terénních služeb, včetně drogové prevence, bude ve spolupráci s organizacemi města organizovat besedy a přednášky pro cílové skupiny a bude informovat veřejnost a cílové skupiny o problematice prevence kriminality. Tento komplexní přístup bude ze strany města využívat kombinace aktivit z oblasti situační, sociální a informovanosti občanů o možnostech ochrany před trestnou činností.

Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2024 se bude zaměřovat na koordinaci činností a na projektové řešení prevence kriminality z vlastních zdrojů případně žádostí o státní účelovou dotaci.

6.1 Koordinace činností

Popis:

Spolupráce, koordinace a metodické vedení v oblasti prevence kriminality ve vztahu město, školy, OSPOD MěÚ, Probační a mediační služba ČR, Policie ČR, Městská policie Ústí nad Orlicí, Asistent prevence kriminality a dalšími subjekty podílejícími se na prevenci kriminality. Tato činnost bude zastřešována Komisí prevence kriminality města, kdy město hodlá využívat všech relevantních partnerů pro naplnění rámcových vizí a komplexního řešení bezpečnostních a specifických problémů.

Svou konzultační činností a realizací vzdělávacích aktivit hodlá město Ústí nad Orlicí zvyšovat odbornou kvalifikační úroveň pracovníků zabývajících se sociálně patologickými jevy.

Spolupráce a koordinace bude navázána i v rámci výstupů prací jiných skupin (např. pracovní skupiny komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb apod.).

Cíle:

Vzájemná spolupráce a předávání informací mezi všemi úrovněmi subjektů působících v oblasti prevence kriminality o vývoji kriminality, „rizikových stavech“ a sociální situaci ve městě, o aktivitách a činnostech na poli prevence kriminality, problematice dětí a mládeže s rizikovým způsobem trávení volného času.

Zodpovídá: *Všechny zainteresované subjekty podílející se na prevenci kriminality*

Financování: *Bez finančních nároků na dotaci*

6.2 Projektové řešení prevence kriminality

Z vlastních finančních prostředků města bude v rámci prevence kriminality zajištěna udržitelnost již fungujících projektů či podpora nových:

- **Asistent prevence kriminality**

Udržitelnost pracovní pozice Asistenta prevence kriminality.

- **Městský kamerový a dohlížecí systém**

Modernizace a údržba stávajícího systému, instalace nových kamerových bodů.

- **Preventivní besedy a semináře pro veřejnost**

- a) Preventivní beseda pro seniory upozorňující na rizika, které seniorům hrozí, např:
  - ✓ *Podvodné jednání a protiprávní činy páchané na seniorech*
  - ✓ *Senior jako účastníci silničního provozu - Senioři jako chodci, cyklisté i řidiči*
- b) Preventivní beseda pro žáky místních středních škol, např:
  - ✓ *Realizace preventivní besedy pro žáky středních škol na téma návykové látky za volantem ve spolupráci s organizací BESIP.*

- **Rizikové jednání dětí a mládeže**

- a) **„Oldovi už není OUzko 2“**

Pokračování interaktivní hry, které bude nyní věnováno tématu rizikového jednání ve virtuálním prostředí a kyberšikaně. Hra bude opět určena široké veřejnosti, ale cílovou skupinou budou děti a mládež. Hra bude probíhat v rámci celého města. Vítězové hry obdrží ceny spojené s prevencí.

- b) **Mapa sportovišť a jejich využitelnost**

Aktualizace mapy sportovišť v Ústí nad Orlicí s popisem místa, využitelnosti, otevírací doby a případné kontaktní osoby. Následná prezentace veřejnosti, kdy cílovou skupinou budou představovat děti a mládež. Smyslem bude informovat děti a mládež o možnosti smysluplného trávení volného času ve městě.

Zodpovídá: *Město Ústí nad Orlicí a subjekty podílející se na prevenci kriminality*

Financování: *Město Ústí nad Orlicí*